

ХРОНІКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Справоздане за місяці: січень — двітень.

ЗМІСТ: Засідання Виділу. — Засідання секцій (Мих. Возняк — З кореспонденції Р. Моха. К. Широцький — Надгробні хрести на Україні. В. Доманицький і В. Липинський — Данило Братковський, суспільний діяч і письменник кінця XVII ст. Др. Ст. Томашівський — Студії А. Петрова по історії Угорської Русі. Мих. Грушевський — Микола Дашкевич (некрольог). Юр. Кміт і Вол. Левинський — Бойківські весілля в Гвіздци (турч. пов.) і в Доброгостові (дрогоб. пов.) Др. З. Кузеля — Бойківське весілля в Лавочнім (стрийсь пов.). Мих. Грушевський — Памяти Володимира Антоновича. Др. Федір Вовк — Антропометричні досліді українського населення Галичини, Буковини й Угорщини. Вас. Доманицький — Невідомі вірші еромон. Климентія з поч. XVIII ст. Др. Вас. Щурат — Краснопущанська легенда про Івана Собіського. Яр. Гординський — Травестована Енеїда Міхаеліса. Мих. Возняк — Проект правопису Івана Жуківського на зїзді «русских ученых»). — Засідання комісії. — Участь товариства в ювілею М. Заньковецької. — Справоздане з бібліотеки. — Справоздане з музею. — Нові видання Товариства

Засідання Виділу.

І вас. два 29 січня.

1) Вислухано двох листів у справі участі товариства в XIV археологічному конгресі в Чернигові і постановлено з огляду на те, що Московське Археологічне Товариство, яке уряджує зїзд, не вияснило справи, чи має бути запрошене до участі в конгресі також Українське Наукове Товариство в Києві, а рівнож з огляду

на остереження, в яким звернуло ся Московське Археологічне Товариство до Наук. Тов. ім. Шевченка, вдержати ся поки що в рішучою відповідію і просити голову, щоби старав ся довести по вясненя усеї справи. 2) Голова проф. М. Грушевський подав до відомости, що в Києві дістав концесію на веденє книгарні д. Фот. Красицький; ся книгарня буде стояти в філіяльних відносинах із львівською книгарнею Товариства і побирати через неї всі галицькі й буковинські виданя. Блишні умови про зносини обох книгарень поручено уложити референтови книгарні, д. М. Мочульському. 3) Постановлено внести до міністерства додаткові петичії о одноразові підмоги на спеціальні виданя з огляду, що міністерство не відвисяло і в р. 1908 субвенції товариству та просити деяких послів, щоби підперли їх у відповіднім місци. 4) Принято до відомости, що вже вибрано другу рату підмоги краюї за 1907 р. в сумі 6.000 кор. 5) Принято до відомости нове уконституованє мат.-прир.-лікарської секції, при чім вибрано делегатом секції до Виділу дра Ст. Рудницького. 6) Затверджено вибір др. Юліана Гірняка на дійсного члена мат.-прир.-лікарської секції. 7) Доволено дру Ю. Гірнякови зробити короткий автореферат із його праці, поміщеної в Збірнику секції, і надрукувати його по німецьки в відкликом на оригінал праці. 8) Визначено на урядові годни в бібліотеці 2—5 год. по полудни. 9) Постановлено закупити для друкарні новий запас черенок. 10) Принято двох нових членів.

II зас. дня 26 лютого.

1) Принято до відомости умови зносин між книгарнею Товариства у Львові і книгарнею у Києві, предложені референтом книгарні, д. М. Мочульським. 2) Ухвалено вислати всі виданя Товариства Українському Науковому Товариству в Києві та бібліотеці висших жіночих курсів тамже. Крім того постановлено відступити безплатно деякі виданя філії „Руської Школи“ в Путилові (Буковина) та вислати „Записки“ до гімназіальної бібліотеки в Бережанах. 3) Принято до відомости, що др. Фр. Марисюк відійшов із бібліотеки, а на його місце вступив Олексій Наварійв. 4) Принято до відомости справозданє бухгалтера з рахунків каменниці при улиці Чарнецького, ч. 26, та в Академічного Дому. 5) Постановлено втягнути гіпотечну $4\frac{1}{2}\%$ позичку в Кравім банку на Академічний Дім та уповажено го-

лову проф. Мих. Грушевського і д. Мих. Мочульського візнати скрипт довгий та підняти її. 6) Принято до відомости, що вийшов другий том „Творів С. Руданського“ і ухвалено за нього виплати. 7) Закуплено до музея жіночий одяг із Заліщищини за 56 кор. 8) Признано д. Філ. Колессі 100 кор. підмоги на збирання етнографічних матеріалів. 9) Принято чотирьох нових членів.

III зас. дня 20 марта.

1) Ухвалено переймити на власність товариства „Науковий Збірник“, виданий з нагоди ювілею проф. М. Грушевського та за те відписати решту довгу у друкарні бувшому комітетови, що займав ся друком книжки. 2) Постановлено передати адвокату для пороблення судових кроків імена тих осіб, що повизичували книжки в бібліотеки і тринають їх довше як рік, не вважаючи на ніякі ургенси. На далі дозволено визичати книжки в бібліотеки лише за кавцією або за рекомендацією члена Виділу, і професорів університету та гімназій, на скільки вони є членами товариства. 3) Признано д. Ів. Джиджорі відпустку для праці в московських архівах, до яких введано йому доступ за посередництвом Академії Наук, а на його місце поручено ведене бібліотеки д. Ол. Назареву. Заразом визначено референтом бібліотеки д. Всев. Козловського на час виїзду дра Ів. Франка. 4) Постановлено закупити до бібліотеки: а) карти російського генерального штабу в української території; б) пергаминовий латинський співаник за 10 кор.; в) визначити кредит до висоти 300 кор. д. Ів. Джиджорі на закупно деяких книг для бібліотеки в часі його побуту в Москві. 5) Принято до відомости, що Інститут Оссолінських у Львові передав до бібліотеки кількадесять польських шкільних підручників. У заміну постановлено вислати йому всі видання за 1906—7 рік та вислати далі. 6) Відчитано лист учеників українсько-англійської семінарії в Брандоні в Канаді і ухвалено вислати їм деякі видання для засновуваної бібліотеки. 7) Принято до відомости, що скінчені друком: а) Записки, т. 81; б) Хроніка, ч. 32; в) Збірник істор.-філос. секції, т. X і XI; г) Українсько-руська бібліотека, т. VII і в) Твори С. Руданського т. III — та ухвалено за них виплати. 8) Принято до відомости, що вислано вже петицію до міністерства в справі субвенції на 1909 рік і листи до всіх українських послів парламентарних із просьбою піддержати петицію. 9) Відчитано

лист д. В. Нагірного з пропозицією набути до музею образ К. Устїяновича „Мойсей“ і ухвалено порозуміти ся в тій справі з проєктантом. 10) Признано підмоги: а) Д. Олексї Іванчукови в сумі 100 кор. в фонду ім. Д. Мордовця; б) Д. Ів. Джиджорі в сумі 300 кор. в фондів Товариства на наукову екскурсію по архівах. 11) Принято п'ятьох нових членів.

Засідання секцій.

Засідання історично-філософичної секції.

I зас. дня 31 січня

1) Др. С. Томашівський предложив замітку д. Мих. Возняка п. н. „З кореспонденції Р. Моха“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Проф. М. Грушевський відчитав письмо Московського Археологічного Товариства і приготовного комітету чернігівського в справі участі Товариства в археологічній вїзді в Чернигові. Постановлено порозуміти ся в сїй справі в Українським Науковим Товариством у Києві, і евентуально повідомити про вїзд усіх тих членів Товариства, які могли би виступити з відповідними рефератами. 3) Постановлено віднести ся до Виділу, щоб він застановив ся, чи не можна б сього року урядити наукових зборів відповідно до постанов статута Товариства.

Зміст замітки д. М. Возняка :

Подаючи все, що більш інтересне для історії галицько-руського відродження, з кореспонденції Р. Моха, знайденї в „Бібліотеці Народного Дому“ до часу написаня статї, пояснює автор у вступних замітках друкований матеріал для лекшої орієнтації і провірює деякі важнійші літературні звістки, подані в нїй.

II зас. дня 19 лютого.

1) Проф. М. Грушевський предложив працю д. К. Широцького п. н. „Надгробні хрести на Україні“. 2) Той сам предложив працю дд. В. Доманицького і В. Липинського п. н. „Данило Брат-

ковський, суспільний діяч і письменник кінця XVII ст.". Обі праці ухвадено друкувати в „Записках“.

Зміст праці д. К. Широцького:

Автор слідить історію хреста як нагробника, переходу його на Україну і росповсюдження, потім аналізує колекцію вібраних ним нагробних хрестів в рос. Поділя і пояснює їх форми в звязку в еволюцію форми хреста взагалі.

Зміст праці дд. В. Доманицького і В. Липинського:

Праця складаєть ся в двох частин: 1) Данило Братковський і його доба (написав В. Липинський); 2) Вірші Д. Братковського, переклав В. Доманицький.

В першій частині автор, опираючись на актах, видрукованих у 2-ім томі III-ої части „Арх. Ю. З. Росції“ (К. 1868) і на творі Братковського: „Swiat po szczęści przeuzrzany“ (Краків 1697), малює постать сього участника в повстанню Палія, звівши до купи звістки, подані про Братковського істориками: переважно Антоновичем і Костомаровом та иншими, зазначеними в поданій у примітці бібліографії. Постать Братковського представлено на тлі сучасних суспільно-політичних відносин. В останній чверті XVII ст. починаєть ся заселення правобічної подніпрящини втікачами-селянами під проводом недобитків старого козацтва. Польський уряд спершу прихильним оком дивив ся на відроджену козаччину, що мала помогти йому в боротьбі в Туреччиною; але, коли колонізація стала невичайно швидко вростати і коли нова козаччина ступила на шлях традиційної козацької охоти — шляхецької політики, між нею і шляхецьким суспільством нусів наступити конфлікт. Виразом того конфлікту було повстанне Палія, в якому між иншими діяльну участь ваяв Братковський. Суспільно-політичні погляди Братковського, що знайшли собі вирав в його творах, нусіли поставити автора сих творів у ворожі відносини до сучасного шляхетського суспільства на Правобічній Україні. Розпочавши боротьбу в син суспільством, Брат. в початках вживає зовсім легальних способів, але коли се ні до чого не довело, Братковський, не можучи віде звайти підмоги, рішив вдати ся до Палія, як до останнього захисту. Він пристав до повстання і, по нараді в Палієм та Самусем, пішов на Водинь підняти народ до повстання. Його схопили Поляки

і на підставі знайдених при ньому документів, шляхецький суд присудив Братковського скарати на горло. Присуд виконано у Луцьку в 1702 році.

В другій частині подані деякі вибрані вірші Братковського в перекладі В. Доманицького. Вірші ці — сатира на сучасне суспільство, вказують хиби державного ладу Річи Посполитої („Машкари“, „Про охоту жовніра“, „Посполите рушення“, „Поголовне на Волині“ і інші); малюють хиби шляхецького суспільства („Сейник“, „Рівність“, „Світ“, „Вибір депутата“ і інші); вказують на соціальну кривду і ту неправду, що панує на світі („Пан над косарем“, „Про птаха невгоду“, „Про жовніра полодожони“, „Правда“ і т. и.); врешті дотепно та живо представляють деякі риси сучасного побуту („Однаково“, „Львів батько“, „Московське пожалування і багато інших).

III зас. дня 26 лютого.

1) Др. С. Томашівський предложив статю п. н. „Студії А. Петрова по історії Угорської Руси“. 2) Проф. М. Грушевський прочитав некрольог про проф. М. Дашкевича п. н. „Микола Дашкевич“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зніст статі дра С. Томашівського:

Рецензент зазначає наперед, що в п'їлім науковім дорїбку про Угорську Русь великоруські учені мають дуже невеличку пайку. Се показуєть ся найкраще в резульату 15 літніх студій найповажнїйшого дослідника зпониж них — А. Петрова, зібраних у чотирьох випусках „Матеріалов для історіи Угорскої Руси (1905—6). Найбільшу наукову вартість признає рец. за критичною студією про грамоту кн. Федора Коріятовича 1360 р., хоч і вона не без методичних хиб. Корисний подекуди історичний матеріал, тільки що припадковий, складає збірку про „стару віру“ й унію в XVII—XVIII вв., а вже менше значіне мають замїтки автора на сю тему. Натомісьь зовсім без вартости є передруки давнїйших статей автора по етнографії, статистиці та літературі Угорської Руси, які сьогодні є ярким анахронїзмом з огляду на вдобутки інших дослідників. А що ці передруки появили ся в офіціальнім науковім органі петербурського університета — то можна се назвати маленьким скандалом..

Зміст статі проф. М. Грушевського

Проф. Дашкевич розпочав свою наукову діяльність працями по історії України і все жите не переставав вертати ся до сеї сфери; поручена йому рецензія історії Української літератури проф. Петрова звернула його інтереси також на історію української літератури. Його завітки на книгу проф. Петрова були цінні не тільки в наукового погляду, як огляд провідних напрямів нового україн. письменства, але і в погляду суспільного, як оборони права на існування україн. літератури, дуже високо оцінене, не вважаючи на всі уступки автора офіційним поглядам, допущені тут.

IV в а с. дня 22 марта.

Проф. М. Грушевський повідомив вібрапнх, що в Києва наспіла сумна вість про смерть дійсного і почесного члена товариства проф. Володимира Антоновича і присвятив йому коротку вгадку, а присутні пошанували пам'ять покійника повстанем із місць. Ухвалено подати сю вість загалови Львова плякатами надрукованими коштом Товариства і просити голову, вступити секцію на похоронах у Києві. Потім на знак жалоби перервано засідане.

V в а с. дня 1 цвітня.

1) Д. Волод. Гнатюк предложив опис трьох бойківських весіль: а) Бойківське весіле в Доброгостові, дрогоб. пов. записане д. Вол. Левинським; б) Бойківське весіле в Гвіздци, турчан. пов. записане д. Юрія Кмітом; в) Бойківське весіле в Лавочнім, стрийс. пов. записане дром. З. Кузелею. Ухвалено друкувати в „Матеріалах до укр.-р. етнології“, т. X. 2) Відчитано запрошене комітету до участі в ювілею 50-літної наукової праці д. Олександра Яблоновського в Варшаві і ухвалено вислати привітне письмо ювілятові.

Описи весіль владжені дд. Ю. Кмітом і В. Левинським:

Предкладаючи до друку описи весіль, зроблені дд. Кмітом і Левинським, референт сконстатував, що всі бойківські весіля належать до одного типу, як се видно з надрукованої збірки текстів у X т. „Матеріалів“, хоч і заходять у них деякі дрібні відмінні. Пісні загалом переважають церемоніал, але тих пісень у порівнянню з иншими весілями, прим. покуцьким, не говорячи про весіля з ро-

сійської України, дуже небагато. По просту треба дивувати ся, що їх лише стільки. При тім замітна річ, що число пісень зростає, коли посуваємо ся в заходу на схід та в полудня на північ. Церемоніял також не багатий, а набуть не розвинув ся він тому у півнім блиску, що злиденні економічні обставини стояли йому на перешкодї. Не менше замітна річ, що в жаднім описі не подибують ся віруваня й чари, без яких звичайно такі важні події людського житя, як весіля, не обходять ся. Можливо, що оповідачі не вважали їх складовою частиною весіля, тому й пропустили. В кінци належить іще зазначити, що хоч у горах заховують ся найдовше всякі культурні пережитки, то в бойківськїм весілю не заховало ся дуже багато таких характеристичних прикмет українського весіля, як комора, констатоване дівоцтва, перева і ви., а на инші в лиш дуже слабонькі натяки, прим. васильне увоженє молодой.

Опис весіля владжений дром З. Кузелею:

Автор подає докладний опис весіля, записаного в вересни 1904 року з уст свахи Сефти, в Лавочнім, стрийського повіту, на підставі окремого квестіонаря, уложеного проф. Хв. Вовком у Гребенові підчас етнографічної експедиції на Бойківщину. Квестіонар обіймав 41 точок і вичерпував усі квестії, звязані в українськїм весілі, а особливо звертав увагу на ті його моменти, які тепер уже переживають ся або не стрічають ся у Галичан (прим. звичай комори). Записуючи весіля автор старає ся бути в усім найточнішим, випитував ся про всі подробиці розвязавши свахин язик сільськїм „шампаном“. Замітки Сефти доповнив ще у її сина, що є весільним музикою і знає також дуже добре весільні обряди. Пісні записувані за співом, але без пот. Добре б було, коли б хто з музиків поробив у той-ж свахи й музичні записи.

VI зас. дня 2 цвітня.

1) Проф. М. Грушевський вложив справданє в свої участи в похоронах проф. В. Антоновича, по чім предложив статью п. н. „Памяти Володимира Антоновича“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. С. Томашівський предложив статью дра Хв. Вовка п. н. „Антропометричні дослїди українського населєня Галичини, Буковини й Угорщини“, яку ухвалено друкувати в „Матеріялах до укр.-р. етнології“, т. X. 3) Проф. М. Грушевський відчитав проєкт відповіди Московському Археологічному Товариству на його запросини до участи в археологічнім вїзді в Чернягові.

Зміст статі проф. М. Грушевського :

Коротко схарактеризувавши особу і діяльність пок. історика автор вказує на особливе значіння його історичних праць для Галичини, в її неперезитою спадщиною Історичної Польщі, тону що вясненню конфлікту українського народу в Історичною Польщею була головно присвячена його наукова творчість. Був він також одним з найбільш горячих проповідників ідеї тісного зближення України в Галичиною й щиро спочував новому українському науковому рухови, розвиненому в Галичині, хоч своїми працями вже не брав у ній участи.

Зміст праці дра Ф. Вовка :

Населеня Гуцульщини, як галицької так буковинської і угорської, як видно з уложених автором таблиць, відзначаєть ся найбільше високим зростом, короткоголовістю, темним волоссям і темною барвою очий. Віданаки сі почислені у відсотках показують дуже значну суцільність населеня і рідку етнічну чистість його, при чому дошки інших типів коли й є, то тільки по закраїнах і то невеликі і набуть не дуже давні. По наведеним і иншим віданакам Гуцулів не можна не вважати за одну в українських груп, яка у порівнаню з иншими становить собою перехід від ріжних Славян, а найбільше Украївців до Славян південних і належить разом із ними до так званої адріятицької групи. Про яке-ж небудь неславянське походженя Гуцулів не може бути й розмови.

Засіданя фільольогічної секції.

І зас. дня 16 січня.

1) Др. Ів. Франко предложив працю д. В. Доманицького п. н. „Невідомі вірші еромонаха Климентія з поч. XVIII ст.“. 2) Др. В. Щурат предложив свою працю п. н. „Краснопуцанська легенда про Івана Собіського“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“. 3) Др. С. Томахівський поставив внесене, щоби секція постарала ся про виданя збірника праць про Т. Шевченка в нагоди недалеких роковин його уродн. Упрошено внескодавця, щоби уложив плян такого виданя і предложив секції, по чім можна буде прийти до конкретних ухвал.

Зміст праці д. В. Домавицького:

Вірші Климентія видрукував вперше Куліш р. 1859 в „Русскої Бесѣдѣ“ і передрукував в „Основі“, але подав він їх не усі, а тільки повибирав найхарактернійші. Д. Домавицький знайшов в паперах М. Марковички (Марко Вовчок) рукопис її чоловіка, Опанаса Марковича — копію віршів Климентія, списану в того рукопису, яким користувався Куліш. В копії Марковича знайшлося 305 віршів (цілих, уривків або навіть самих лише заголовків), в того числа тільки 108 є або згадується в „Основі“, а взагалі мало не 200 (цілих, частин або тільки заголовків) маємо тут вперше. Деякі в них містять у собі нові подробиці до біографії Климентія та краще уявляють його світогляд, свідчать про ступінь його освіти. Є кілька віршів побутових, в сільського життя, доволі дотепних; в деяких проглядає справній художник і знавець української мови. До статі додані усі ті (200) вірші, що не подав їх Куліш в „Основі“.

Зміст праці д-ра В. Щурата:

Др. В. Щурат розібрав критично традиційне оновідання про заснування краснопуццанського монастиря Ч. С. В. В. через Яна Собіського для Гедеона. Виказав його легендарну основу і брак всякого іст. зв'язку між Яном Собіським та Гедеоном Буйницьким, що був ігуменом у Краснопуцці що йно в першій половині XVIII в. Повстання легенди вияснив помішанням осіб короля Собіського і сина його Людвіка, який був фундатором красноп. монастиря, а фігуруючи на однім в гранич. каменів як „Pan Najjasniejszy“ вийшов у читаню як „Jan Najjasniejszy“.

II в а с. дня 14 марта.

1) Вибір нових дійсних членів відложено на неозначений час.
2) Др. Ів. Франко предложив працю д. Ярослава Гординського п. н. „Травестована Енеїда Міхаеліса“. 3) Др. К. Студинський предложив працю д. Мих. Вовняка п. н. „Проект правописи Івана Жуківського на вієді „руських учених“. Постановлено друкувати обі праці в деяких змінах.

Зміст праці д. Я. Гординського:

Згадавши про се, що *Leben und Thaten des theuren Helden Aeneas H. B. Michaelis* († 1771) стоять досить близько до

„Енеїди“ Котляревського (бо Міх. послужив подекуди взірцем Блюнаверови, якого переробив Осипов, а того Котл.), переходить автор строфа за строфою (а лишило ся їх всього 30, що обіймають події аж до гостини у Дідони) Міхаелісову поену та старає ся виказати її відносини до Вергілія, Скаррона, Блюмавера, Осипова та Котляревського. Висновок того порівняня такий, що не бачимо виразних слідів впливу Міхаеліса на Осипова. Натомість має ся травестія богато спільного в Котляревським в огляду на технічне творенє, хоч український поет не знав, здаєть ся, ніякої німецької травестії. Обі поеми вближує сильне скорочуванє латинського оригіналу, а такого скороченя не подибуємо деінде. Впрочім Аneas Міхаеліса не визначаєть ся надто великою літературною стійкістю; він цікавий тільки як одна з прояв травестованя Вергілія.

Зніст праці д. М. Возняка :

Одною з найважвіших справ, яку мав поладнати вієд „руських учених“ 1848 р., була справа правописи, якою мав заняти ся „виділ управи язика руського“. Тому й у сій секції і в злученій з нею секції „руської словесности“ звернено найбільше уваги на правопись. Що до того питаня виріжили ся поміж членами три групи. Одні були за фонетикою, живою народньою новою, другі за церковно-славянщиною і одвітною їй правописею історично-етимологічною, третя посередня група бажала довести до компромісу межі тини двома напрямима. З причини великої різниці поглядів на правописне питанє вибрано комісію з 12 мужів, які призначили на свіжого референта представника компромісової групи о. Івана Жуківського, що виготовив „Розправу о писовни рускôй“. Передрукуючи з літографованого примірника ту „Розправу“, вазначає автор у примітках аналогічні ухвали візду, а в розвідці оповідає перебіг правописного питаня на візді, наводить проекти правописи інших учасників візду й деякі жерела проекту Жуківського та подає деякі дані про автора „Розправи“, відмічуючи передовсім його „Уваги надъ духомъ язика руского съ поровнаньемъ съ иными славянскими языками“ (Слово, 1864, ч. 78—85).

Засідання мат.-прир.-лікарської секції.

І зас. дня 15 січня.

1) Секція уконституувала ся вибравши: директором Ів. Верхратського; заст. дир. П. Огоновського; секретарем дра Вол. Левцького; заст. секретаря дра С. Рудницького. Делегатом до Виділу вибрано дра С. Рудницького. 2) Др. Вол. Левцький пропонує працю дра Ю. Гірняка п. н. „Про вплив синхронічної зміни концентрації на хід мономолекулярної реакції“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“ секції. 3) Вибрано дра Юл. Гірняка дійсним членом і ухвалено пропонувати його до затверження Виділові.

З а с і д а н я к о м і с і ї.

Засідання археографічної комісії.

І в а с. д н я 1 ц в і т н я.

1) Проф. М. Грушевський здає справу в I т. корпусу документів до історії козаччини, владженого д. Ів. Крип'якевичом. Він дійде до 1630-х років. Ухвалено друкувати його як VIII т. „Жерел до історії України-Руси“. 2) Проф. К. Студвиський підносить проєкт видання граматики Л. Зиганія й М. Смотрицького. Проф. М. Грушевський доповняє його тим, щоб видано комплет старо-українських грамастик в другій половині XVI ст. та першій половині XVII ст. Постановлено поробити заходи коло такого видання.

Засідання етнографічної комісії.

І в а с. д н я 16 с і ч н я.

1) Д. Філярет Колесса предложив рецензію збірника пісень із мелодіями д. Я. Сенчика, записаними в Холищині, в яких більшу частину признано гідними друку, по довершеню автором деяких змін. 2) Переведено дискусію в справі видання дальшого тому (III-го з ряду) народніх пісень із мелодіями і поручено д. Ф. Колесі приготувати до друку мелодії ві абірок дд. Я. Сенчика, О. Ровдольського, О. Нижанковського і власної, а як праця буде готова, предложити її комісії. 3) Др. В. Щурат повідомив комісію, що д. Ковалишини приладить статейку про ношу в Брідщині і предложить

її комісії. 4) Призначено д. Ф. Колесі 100 кор. підмоги на збирання етнографічних матеріалів і постановлено просити Виділ, аби казав їх виплатити.

Засідання мовної комісії.

I зас. дня 7 лютого.

Продовжувано дискусію над субстратом дра М. Начовського в справі зміни правопису.

II зас. дня 9 лютого.

Ведено дальшу дискусію над новими правописними змінами.

Участь Товариства в ювілею М. Заньковецької.

Дня 14 січня святковано в Києві ювілей 25-літньої сценічної діяльності визначної української драматичної артистки. Святкуванням займав ся окремий комітет, який запросив до участі також Наук. Тов. ім. Шевченка. Товариство вєяло участь у ювілею, виславши ювілянтці такий привіт:

Високоповажана Добродійко! Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові довідавшись про святкування ювілею Вашої 25-літньої артистичної діяльності та оцінюючи Ваші великі заслуги, положені коло роввою українського національного театру, василає Вам у таку світлу хвилю в Вашім житю, яку рідко кому доводить ся пережити, щирій привіт та горячі бажаня довго ще служити окрасою нашої сцени і ворушити в серцях земляків ті високі почутя, які Ви вмієте розпалювати, як мало хто. Нехай Вам щастить і здоровить як найдовші літа на честь Вам і на славу та втіху українського народа.

Львів, дня 12 січня, 1908.

Мих. Грушевський,
голова.

Волод. Гнатюк,
секретарь.

Справозданє з бібліотеки

за час від 1 січня до 30 цвітня 1908 року.

I. Книжковий відділ. В тім часі вписано в картковий каталог 2028 нових чисел (від 11764—13169 і від 14008—14631) в 2408 томах і випусках; нових періодиків і томів дописано 736. Разом вписано 3144 нових томів і випусків. З карткового каталога переписано в бібліотечну інвентарну книгу 2022 чисел (від 11388—11886 і від 12501—14025).

Для бібліотеки закуплено 52 томів і випусків за 250·40 К. Крім того, — для комплектування часописи „Törtenelemi Tárg“ — 20 річників сеї часописи за 136·80 К.

На вплину в науковими інституціями й редакціями дістала бібліотека 660 томів і випусків (крім щоденних видань). Дарів вплинуло 337 томів і випусків. Дарували отсі: 1) „Россійская Партія Соціалістовъ-Револуціонеровъ“ (через д. Менкеса) 147 томів і випусків, переважно своїх видань; дд.: Б. Заклинський — 67 томів, др. Ів. Франко — 37 томів, В. Козловський — 35 випусків, В. Будзиновський — 20 томів, А. Веретельник — 14 томів, В. Гнатюк — 4 томи, проф. А. Крипський, С. Підручний і І. Святицький — по 2 томи, „Кружок Українців“, „Просвітний кружок тов. Академічна Громада“, М. Возняк, Г. Гамаль, О. Іванчук і Л. Тихівський — по 1 томі.

До переплету віддано 507 томів і випусків і 38 річників часописей.

II. Рукописний відділ. В тім часі дарували отсі дд.: Б. Заклинський — збірку рукописів і С. Підручний — 2 рукописні зошити.

За час, обнятий сии спраровданем, бібліотеку розміщено в новім помешкавю по шафах і упорядковано; приступлено до дальшого каталоґованя книг із бібліотеки В. Лесеввча, до перегляду періодичних видань і серій і поповненя здекомплетованих.

Зроблено також заходи до урегульованя випозичаня бібліотечних книг. Всім, що випозичили книги і не звернули до 1-го січня 1907 року розіслано вівваня до звороту книг, а хто не звернув не вважаючи на те, тих передано адвокатоми, щоби добув від них книги дорогою судовою.

До 30-го цвітня бібліотека була отворена для ужитку публіки що дня (крім неділь і руських свят) від 2—5 год. пополудни. Виачнено за час від 1-го січня до 1-го мая 486 томів і випусків на 366 реверсів.

О. Назарійв.

Справозданє з музея

за час від 1 січня до 30 цвітня 1908 р.

Протягом сього часу музей збільшив ся незнатно, що в першій мірі треба приписати недостачі фондів, а потім невеликому заінтересованю своєї української суспільности до музею, через що дари впливають до нього в дуже малім числі. Обовязком суспільности було б сильнійше підпертя знагання Товариства утворити національний музей, де були би зібрані і палежито збережені пам'ятки нашої минувшиви і теперішнього жита українського селянина. Тим способом була би представлена поглядова наука розвою та вросту нашої нації від найдавнішх літ її істновая.

До музею Наукового Тов. ім. Шевченка збирає ся: 1) Предмети передісторичні (камяні, бронзові, велізні, кістяні і взагалі знаходжені при розкопах могил і осель). 2) Пам'ятки історичної старовини. 3) Пам'ятки церковної і світської штуки (образи, різьби, тканини, знарядя церковні, оправы книжок, старі меблі і т. ин.). 4) Пам'ятки письменства, як рукописні і старі книжки, друки, документи і т. и.). 5) Пам'ятки з житя-бутя простолюда (строї, знаряд домашній і твори штуки селянина).

З важійшх предметів, дарованих протягом поданого часу до музею, є передісторичні нахідки з села Підяркова (пов. Бібрка), прислані д. Гн. Гавалем, як: камінний топір, времінний клин, пилка і кусень ножа, 7 пряслиць, 2 бронзові перстені і інтересний панцивняний гарап із села Підгородища (пов. Бібрка); д. Ант. Онишук прислав гуцульську порошницю з с. Космача; деревляний боклажок з с. Іспаса (пов. Колонія), бронзовий перстень, найдений на полі в с. Рогині (пов. Колонія) і 2 бронзові хрестики з тогож

села; д. Ів. Труш замість вінця ва могилу пок. Анат. Вахнянива дарував гарно різблений і викладаний таріль, роботи Федя Шкрібляка; директор С. Громицький передав римську монету, викопану в с. Ярославичах (пов. Зборів) і малу дерев'яну плоскорізьблену ікону; д. Ал. Лушпинський зелізне вістре копії церковного вартівника в м. Долинні; д. Ів. Боднар бронзовий перстень в с. Волкова (пов. Перемишляни); д. Ром. Януш кременне ядро (nucleus), знайдене в с. Баранові (пов. Бучач); д. Б. Януш кременне долотце і вразки кераміки в с. Яструбиці (пов. Сокаль), кінець кременного ножа в с. Спаса (пов. Камінка Струм.), церковні, старі нарукавиці, епітрахиль і воадух.

Для відповідного поміщення доси зібраного матеріалу спорудив Виділ із початком року три нові, подвійні шафи, в яких розложиться передовсім передісторичні пам'ятки. В увільнених ними габлятах і шафах будуть вилужені пам'ятки археографічні й етнографічні. Управа музея заходить ся коло комплектування збірки сільської кераміки і просить для того прислати характерніші її вразки, щоб таким способом утворити першу сього рода українську збірку в Галичині.

Б. Януш.

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Мих. Грушевського. Рік XVII. Т. LXXXI. Рік 1908, кн. I. Ст. 240, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Слово про збуренє пекла. Українська пасійна драма, написав Др. Іван Франко, ст. 5—50. — 2) Невідомі вірші еромонаха Климентія (в поч. XVIII в), подав Василь Доманицький, ст. 51—126. — 3) Урядові заходи против холери в 1831 р., подав Михайло Зубрицький, ст. 127—133. — 4) Азбучна статя Миколи Книдичевича в р. 1834, подав Др. Василь Щурат, ст. 134—144. — 5) Микола Дашкевич (1852 † 20. I. 1908), написав Михайло Грушевський, ст. 145—150. — 6) Miscellanea: а) Причинки до історії Маазспинщини, под. С. Томашівський; б) До історії закріпощеня селянства в Лівобічній Україні, под. В. Барвинський; в) Із кореспонденції Р. Моха, под. М. Вовняк, ст. 151—171. — 7) Наукова хроніка: Студії А. Петрова до історії Угорської Руси, нап. С. Томашівський, ст. 172—179. — 8) Бібліографія (рецензії й справоздання), ст. 180—207. — 9) Показчик до тт. LXXV—LXXX Записок Наук. Тов. ім. Шевченка, ст. 208—222. — 10) Зміст тт. I—LXXX Записок (по вімецьки), ст. 223—234. — 11) Оголошення, ст. 235—240.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Мих.

Грушевського. Рік XVII. Т. LXXXII. Рік 1908, кн. II. Ст. 244, 8^о. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Присяга і портрет В. Антоновича, ст. 5—6. — 2) Памяти Володимиря Антоновича, написав Михайло Грушевський, ст. 7—9. — 3) Надгробні хрести на Україні, написав Кость Широцький, ст. 10—29. — 4) Нові матеріали до історії українського вертепа, подав Др. Іван Франко, ст. 30—52. — 5) Проект правописи Івана Жуківського на візді „руських учених“, подав Михайло Возняк, ст. 53—86. — 6) Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в рр. 1831—1846, студія Дра Кирила Студинського (кінець), ст. 87—177. — 7) Miscellanea: а) Причинок до історії „свобідних маєтностей“, под. В. Барвинський; б) Рукопись Бродовича: „Widok przemocy“, под. Ів. Шпитковський; в) Із історії галицької літератури: I. Дві пісні А. Якубинського про савбірську Богородицю в 1770 р.; II. Загадкова польська пісня в українськїм перекладі, под. Др. В. Щурат, ст. 178—188. — 8) Наукова хроніка: Антропологічні й археологічні часописи за 1906 р., огляд Др. З. Кувелі, ст. 189—206. — 9) Бібліографія (рецензії й справоздання), ст. 206—242. — 10) Оголошення, ст. 243—244.

Збірник історично-філософичної секції Наукового Тов. ім. Шевченка. Т. X. Історія України-Руси. Написав Михайло Грушевський. Том VI, частина I. Житє економічне, культурне, національне XIV—XVII віків. Київ—Львів, 1907. Ст. 234, 8^о. Зміст: I. Економічне житє: торгівля й промисл. Ст. 1—140. — II. Господарство сільське. Ст. 141—234.

Збірник історично-філософичної секції Наукового Тов. ім. Шевченка. Т. XI. Історія України-Руси. Написав Михайло Грушевський. Том VI, частина II. Житє економічне, культурне, національне XIV—XVII віків. Київ—Львів, 1907. Ст. 234—670, 8^о. Зміст: III. Відносини культурні й національні: національний склад і національні елементи. Ст. 235—293. — IV. Побут і культура. Ст. 294—411. — V. Культурно і релігійно-національний рух на Україні в XVI віці. Ст. 412—538. — VI. Боротьба за і против унії по її проголошенню, в житю і письменстві. Ст. 530—600. — Примітки. Ст. 601—633. — Показчик імен і річей. Ст. 634—649. — Помилки, зміст і ин. Ст. 650—670.

Хроніка Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

Р. 1907. Вип. IV, ч. 32. Справоздання за місяці: вересень—грудень. Львів, 1908. Ст. 32, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засідання Виділу. — Засідання секцій (Вол. Гнатюк — Бойківське весіле в с. Мшанци, Старосамб. пов. М. Грушевський — Оповідане очевидця про смерть І. Гонти. Ол. Грушевський — Маловідома стаття М. Костомарова в 1846 р. Мих. Зубрицький — Урядові заходи против холери 1830 р. Вол. Гнатюк — Весіле в Керестурі (Бач бодрогської стол. в полуд. Угорщині. Ол. Грушевський — По катастрофі 1708 р. Богд. Януш — Камінь в загадочних знаках в селі Задрости, Тереш. пов. Др. С. Томашівський — Замітка до пісні про Штефана воеводу. Др. І. Франко — Історія української літератури, ч. I. М. Павлик — Перениска М. Драгоманова в М. Бучинських. Др. В. Щурат — Стаття про азбуку Миколи в Ветлїни. Іван Ом. Левницький — Галицько-руська бібліографія за 1887—1893 р. Др. І. Франко — Воскресна драма. Вол. Гнатюк — Як писати заїменник *ся* при дієсловах?) — Засідання комісій. — Квєстїонар для збирання місцевих переказів. — Справозданє в бібліотеки. — Нові видання Товариства.

Твори Степана Руданського. Том I. Друге виданє. У Львові, 1908. Накладом Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 192, 16°. Ціна 1 кор. Зміст: 1) Переднє слово М. Комара. 2) Пісні. 3) Приказки: а) Про Жидів. б) На Циганів. в) На Німців. г) На Ляхів. д) На своїх. е) На попів та ксьондаїв. 4) Прислів'я. 5) Байки. 6) Бібліографічний показчик творів С. Руданського і звадобів до його жвтеписп, М. Комара. 7) Перегляд змісту, А. Крижського.

Твори Степана Руданського. Том II. Друге виданє. У Львові, 1908. Накладом Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 278, 16°. Ціна 1.50 кор. Зміст: а) Від впорядчика. б) Переднє слово А. Крижського. в) Пісні. г) Байки світовїї в співах. Прєслів'я. д) Байки світовїї в людських оповідках.

Твори Степана Руданського. Том III. Друге виданє. У Львові, 1908. Накладом Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 180, 16°. Ціна 1 кор. Зміст: Співомовки.

Відбитки.

Слово про збурєнє пєкла. Українська пасїйна драма. Написав др. Іван Франко. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXI). Львів, 1908. Ст. 46, 8°. Ціна 1 кор.

Невідомі вірші єромонаха Климентія (з початку XVIII в.).
 Подав Василь Доманицький. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXI).
 Львів, 1908. Ст. 76, 8°. Ціна 1·50 кор.

Урядові заходи против холери в 1831 р. Подав Мих. Зубрицький. (Відбитка в „Записок“ т. LXXXI). Львів, 1907. Ст. 8, 8°. Ціна 15 сот.

Азбучна стаття Миколи Кмицикевича з 1834. Подав др. В. Щурат. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXI). Львів, 1908. Ст. 12, 8°. Ціна 20 сот.

Із кореспонденції Р. Моха. Подав Мих. Возняк. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXI). Львів, 1908. Ст. 16, 8° Ціна 35 сот.

Надгробні хрести на Україні. Написав Кость Широцький. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXII. Львів, 1908. Ст. 20+6 табл., 8°. Ціна 60 сот.

Нові матеріали до історії українського вертепа. Подав др. Іван Франко. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXII). Львів, 1907. Ст. 24, 8°. Ціна 50 сот.

Проект правописи Івана Жуківського на зїзді „руських учених“. Подав Мих. Возняк. (Відбитка в „Записок“, т. LXXXII). Львів, 1908. Ст. 36, 8°. Ціна 70 сот.

Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в рр. 1831—1846. Студія дра Кир. Студинського. (Відбитка в „Записок“, т. LXXX і LXXXII). Львів, 1907. Ст. 148, 8°. Ціна 3·00 кор.

